

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

A kormány helyzete.

Válsághirekkel van telve a politikai élet levegője. Válságról, krízisről mesélnek a megbizhatatlan lapok. A válság okát a bankbizottság legutóbbi ülésén történetekben keresik.

Annyi kétségtelen, hogy a bankbizottság ülése, illetve az ülés lefolyása és bizonyos külsőségei a kabinet némi tagjában kellemetlen hatásokat keltenek, de azért válságról, vagy pláne akut krízisről beszélni, ma még legalább is korai volna. Amire egyébként a magunk részéről nem is tudunk komoly okot felfedezni. Végre is a bankbizottság többségének állásfoglalásában a függetlenségi pártnak a bankügyben vallott és mindenki előtt ismeretes felfogása jut kifejezésre.

Világos az is, hogy a történetek nem irányultak, nem is irányulhattak a kormány ellen, mert hiszen a bankbizottság álláspontja a bankügyben csak ott tér el a kormány által szolidárisan képviselt állásponttól, hogy a kartelbankra vonatkozó tárgyalások eredménytelenségének esetére is, már eleve gondoskodni kíván az önálló magyar bank létesítéséről. És addig, míg ez az álláspont csak a bizottságé, nem pedig a parlamenté is,

addig nem alterálja a kormányt a kartelbank dolgában elfoglalt álláspontjának érvényesítésében, illetve az erre irányuló törekvésében. Mert a bankbizottság előadói javaslata is akceptálja a kormánynak a bankügyben favorizált megoldási tervét, a kartelbankot, s csak ennek meghiusulta esetén helyezkedik egész intranzigenciával az önálló bank követelésére. Ebben a pontban pedig összeforr tökéletesen a függetlenségi párt vezérével, Kossuth Ferencsel, aki épen a bankbizottság tegnapi ülésén tette meg azt a nagy jelentőségű politikai kijelentést, amely szerint, ha a kartelbankra vonatkozó tárgyalások eredménytelenül végződnek, ő illetékes helyen az önálló bank felállítása iránt fogja előterjesztéseit megtenni.

A kartelbank tervéhez való ragaszkodás tehát a koalíciós kormányra nézve csak akkor tenné a bankbizottság tegnapi döntéséből folyólag kritikussá a helyzetet, ha ez a döntés házhatározattá emelődne. Ez ugyanis már olyan parlamenti utasítást foglalna magában, a melyre nézve a kabinet tagjai között differenciák támadnának.

Lesz-e háboru ?

Lesz-e háboru, vagy nem? Ez a kérdés foglalkoztatja most nemcsak Magyarországot és a monarchia minden népet, hanem egész Európát is. A mérleg billen, a bizonytalanság nőttön-nő. Fegyverek csörögnek mindenfelé; szuro nyok merednek ég felé. Olybá tűnik fel, mintha Ausztria-Magyarország kardmarkolatra tett kézzel várná a legközelebbi fejleményeket.

Mégis, nem merjük bizonyossággal állítani, hogy a háboru kitör. Nemcsak azért, mert a tegnapi riasztó hírek a maguk teljességében meg nem erősítettek. Lehetséges, hogy Szerbia mégis az utolsó pillanatban meg fogja gondolni a dolgot, mielőtt a monarchiával háboruba keveredne, föltéve, hogy Oroszországnak titkos keze nem fog közreműködni. S ha nem gondolná is meg, Európának, mely most nem kívánja a háborut, van elégséges hatalmi eszköze, hogy Szerbiát visszatartsa a háborus hóbottól. Most aranyhidat építettek volna a hatalmak Szerbiának, amelyen becsülettel visszavonulhatott volna. Szerbia nem lépett rá, nyilván azért, mert a szerb dinasztia és az új szerb kormány hatalmának és népszerűségének feláldozása nélkül nem fújhatott visszavonulót. De ha önként nem tette meg, a hatalmak kényszeríthetik.

A kérdés csak az: megy-e ultimátum a monarchia részéről Szerbiának,

Gitta és Lajos.

— A „Debreczen” tárczája. —
Irtá: Lux Terka.

— Ni, ni! Jó napot Lajos!
— Jó napot!
— Hisz én azt hittem, hogy...
— Jól hitte, nem voltam indehaza. Két napja érkeztem, lenn voltam a rivierán.
— Meleg van ott?
— Nekem nem volt.
— Miért nem megy Afrikába?
— Voltam.
— Ott is fázott?
— Mindenütt fázom. Gitta.

A leány ránézett és egy sóhajtást elnyomva, leült a kanapéra, a fiatal ember mellé.

Délután két és három óra között volt az idő s rajtuk s a teremszolgákon kívül egy lélek sem volt az egész műcsarnokban. Az idő különben is ködös volt, bizonytalan félvilágosság ülte meg a képeket s valami lilásanvörös, a bimbózó orgonavirághoz hasonló színeket vetett rájuk a termék üvegteteje.

A leány kis fekete kabátját kigombolva szomoruan babrált a keztyűje gombjával és hallgattak mind a ketten.

Dus, fekete haju, nagy tengerzöld szemű leány volt, finom élezett profillal, de arcának bőre kissé hervadt és petyhüdtnek látszott s bár most egy makulányi festék sem volt az egész arcán, mégis látszott rajta, hogy olyan arc, mely kendőzéshez van szokva.

A fiatal ember egy huszonhat-huszonhét év körüli, szőke, szép, betegesen sápadt fiú, gyöngéd tekintettel nézegette a leányt, aki érezte ezt a tekintetet, de nem merde felemelni a szemét. S hallgattak.

Végre a fiatal ember megszólalt:

— Gyakran jön ide Gitta?
— Minden kiállításakor eljövök egy párszor.
— S mindig ebben az időben jön?
— Igen — felelte a leány.

A fiatal ember érdeklődve nyujtotta előre a fejét és zavartan nézett a leány arcába.

— De hisz ez, Gitta, ez az idő...

A leány elértette mit akar mondani és egy szomorú futó mosollyal tette hozzá:

— Igen, ez az idő nem a mi időnk, de én nem is azért járok ide. Csak nem gondol olyan közönséges teremtsnek, hogy ide, a művészek közé is elhozzam a... a...

— Ne mondja ki, Gitta, — szólt a fiatal ember gyöngéden s megfogta a leány kezét.

— Miért ne? — mondta a leány szomorú mosollyal. — Igen, de nem hozom el a bűnömet. Ez az egy óra, amit itt egyedül ebben az egyszerű öltözetben, ki nem festett arccal töltök el, ez az én purgatoriumom, ez az én lelki és testi tisztulásom. Lássá, így vagyok a könyvekkel és a színházzal is. Ha a bűnömet viszem a piacra a színházakba, kifestve, feltűnő, elegáns toilettében megyek el az érzéki, izgató darabokhoz, de ha a lelkemnek szüksége van a maga tisztá, gyönyörű táplálékára, bekötöm a fejemet, kötényt kötök magam elé és a karzatra megyek fel.

A fiatal ember izgatottan, kipirult arccal nézett a leányra, azután hátravetette magát a kanapén és lehunyta a szemét. Megint nem szóltak egy darabig.

— Szép ez a francia kép itt, — szólalt meg egy idő múlva csöndesen a leány — ez az őszi verőfényben hulló levelek között ülő szomorú női alak. Magának is tetszik, Lajos?

— Nagyon — sugta a fiatal ember s egy perccel később még halkabban tette hozzá: — mintha csak az édesanyámat látnám.

A leány szinte belesápadt a boldogságba, hogy ez a hallgatag, különös és finom lelkű ember az anyját említette előtte, de nem mert szólni, csak nagy zöld szemével szinte kinzó epedéssel nézett a fiatal emberre és szivdobogva leste, hogy az anyjáról, bizonyosan valami szent asszonyról beszéljen előtte.

S a fiatal ember, arcának előbbi pirosságát mindjobban elveszítve, sápadtan, csöndesen, most a képre nézve beszélt:

— Így ült mindig a kertben, szomorúan és várakozva, mindig várakozva. Még a fekete selyem kendője is így volt a vállára téve s ugyanilyen leheletszerű finom alakja volt. A haja sötét, buzaszőke, a szeme mint a felkavart tó vize s a lelke csukott könyve az asszony szenvedésének. Néma és hangtalan, mint a szíven lőt madár, a hangja gyógyítóbb minden balszamnál s a szava meggyőzőbb minden tanításnál.

— Ki vagy te? kérdeztem tőle, mikor kis fiú voltam s ölében ülve nézegettünk ki ablakunkból a befagyott folyóra, a fehér hegyekre

vagy nem? A belgrádi követ visszautazott ugyan Szerbiába, de kérdés, nem azért utazott-e vissza, hogy az ultimátumot személyesen átadja a szerb királynak és kormányának? A közeli napok, talán a közeli órák már felvilágosítást adhatnak erről. Most még bizonytalanságban van minden; sötét homály borítja a legközelebbi eseményeket. Talán elvonulnak a sűrű viharfelhők. De nem lehetetlen, hogy kitör a veszedelem. Oka van tehát várni a világnak a legközelebbi fejleményeket. A népek géniusza talán megmenti az emberiséget egy újabb véres színjátéktól.

A kereseti adó tárgyalása.

A képviselőház ülése.

A mai ülés egynegyed 11 órakor kezdődött. Elnök *Justh Gyula*.

Elnök bemutatja, a főrendiház elnökének átiratát, amelyben a főrendiházban letárgyalt törvényjavaslatokról tett jelentést a Háznak.

Néhány elnöki iromány bemutatása után, harmadszori olvasásban is elfogadják a tegnapi ülésein részleteiben elfogadott tőkekamat adóról szóló törvényjavaslatot.

Buza contra Vázsonyi.

Napirend előtt, személyes megtámadás címén van egy kis vita.

Buza Barna, Vázsonyi tegnapi felszólalása által személyét megtámadva érzi. Vázsonyi támadásával szemben kijelentheti, hogy az ő multja tiszta, még csak egy ezüst szelence sem terheli azt. (Derűtség.) Valamikor együtt küzdött a politika terén Vázsonyival. Akkor azonban azt hitte, hogy Vázsonyi liberális, ma már látja, hogy esetleg liberális, de mindenesetre nem hazafias, magyar érzelmű ember. Ő mindig Kossuth zászlója alatt küzdött. Vázsonyi pedig csak Haszliszknán, ahol mandátumra volt kilátása. Ők valamikor elvtársak voltak, de rá el lehet mondani, hogy; „te hagytál el, nem én téged.” (Derűtség.)

Vázsonyi Vilmos személyes megtámadás címén szól. *Buza Barna* ártatlan megjegyzést használt fel arra, hogy személyemben megtámadjon. Kijelentem, hogy én nem változtattam frontot; ma ugyanezt hirdetem, mint régebben, amikor elveim hirdetése súlyos áldozatokat követelt. Felszólalását ezzel végzi:

Én nem szállíthatom a Hazát Bécsnek, mert az oda vezető utat a kurucok annyira elállják, hogy én oda el nem juthatok. (Derűtség.)

A napirend.

Ezután a kereseti adóról szóló javaslat tárgyalása következik.

Vázsonyi Vilmos rövid felszólalásában arra kéri a pénzügyminisztert, hogy az irók, újságírók, ügyvédek és orvosok jövedelmét vonja ki a kereseti adó alól. Ez irányban módosítást nyújt be.

Éber Antal a parcellázásra kivetett adójövedék liberálisabb megállapítása érdekében nyújt be módosítást.

Wekerle Sándor miniszterelnök rövid felszólalásában kijelenti, hogy Éber Antal módosításához hozzájárul, Vázsonyi módosításához már csak a közhangulat ellentétes irányu nyomása miatt nem járul hozzá.

A Ház a javaslat első szakaszát ilyen értelemben fogadta el.

A többi szakaszokat a tizedik szakaszig vita nélkül elfogadják.

A 10-ik szakasznál Éber Antal azt kívánja, hogy az adókivetés alapját képező jövedelem megszűnését be nem jelentők ne sulytassanak azzal, hogy noha jövedelmük megszűnt, mégis fizessék az adót, csak azért, mert idejekorán elfeledték azt bejelenteni.

Wekerle miniszterelnök Éber módosító indítványához hozzájárul.

Ezután vita ismét csak a 12-ik szakasznál van.

Sándor Pál az ujonnan keletkezett vállalatoknak egy-két évi adómentességet kíván adni, mivel a jövedelem megállapítása az ilyen vállalatoknál adóvéleményen alapszik, ami igen labilis módja az adómegállapításnak.

Polónyi Géza hasonló értelmű felszólalása után a miniszterelnök szólal fel és kijelenti, hogy sem Sándor Pál, sem pedig Polónyi kijelentéseivel nem ért egyet s kéri a szakasz változatlan elfogadását. A Ház ilyen értelemben határoz.

A 15-ik szakaszt Víz Ferencz stiláris módosításával fogadják el.

A 18-ik szakaszhoz Éber Antal nyújt be módosítást, melyet azonban a miniszterelnök felvilágosító kijelentései után visszavon.

Mennyi legyen a kereseti adó?

A 19-ik szakasznál Petrogalli Oszkár a kereseti adót 29 millió koronában kívánja pontingentálni.

Vázsonyi Vilmos: A kevésbé jól ciztuált árszabályok érdekében a kereseti adót 2000 koronáig 2 százalékban, 4 ezer koronáig 4 százalékban kívánja megállapítani.

Sándor Pál csatlakozik Vázsonyi módosításához. Csodálkozását fejezi ki azonban azon, hogy a függetlenségi párt oly kevés érzékkel bír a szegényebb osztályok érdekei iránt.

Polónyi Géza visszautasítja Sándor Pál kijelentését. A függetlenségi pártban a vélemények kifejezésében szabad folyást engednek. Vakmerőség olyat állítani, hogy ennek a pártnak nincs érzéke a szegény osztályok iránt.

Sándor Pál személyes megtámadatása miatt szól. — Beszédét így kezdi: Polónyi, a függetlenségi párt egyik vezére . . . (Zaj)

Kiáltások: Hogy mondhat ilyet!

— Nem is tagja a pártnak.

Sándor Pál: . . . megtámadott azzal, hogy én a függetlenségi pártot, jogosulatlanul megrálgalmaztam. Ezt visszautasítja.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Válaszol a felhangzott ellenvetésekre. Nem áll az, hogy a kormány érzéketlen a szegényebbek iránt. Állítását azzal bizonyítja, hogy adatokat sorol fel az adójavaslat idevonatkozó részeiből. Az ajánlott módosítások közül csupán Petrogalliéhoz járul hozzá.

A Ház is ily értelemben határoz.

Szünet után a Ház a szakaszokat teljesen letárgyalta, a javaslatot részleteiben is elfogadta és áttért a vállalatok adójának a tárgyalására. A vitát holnap folytatják.

A gázgyár kibővítése.

Jóváhagyott tervek.

490 ezer koronába kerül.

A debreczeni gázgyár kibővítésének ügye rohamosan halad előre. Szükség is van arra, hogy a mostani mikrabilis állapotokon mielőbb segítsen a vezetőség, hogy a közönség köréből a gázgyár ellen felhangzó panaszok megszűnjenek.

Közöltük lapunkban, hogy Debreczeni Jenő gázgyári igazgató elkészítette azokat a terveket, amelyek szerint a gyár kibővítése megoldható. Ezen tervek szerint az építést még az idén megkezdik és egyelőre csak a legszükségesebb és legsürgősebb dolgokat készítik el, nevezetesen a léghűtőt és a vizgázkészüléket. Az ideai építkezések 170 ezer koronába kerülnek. Jövőre aztán hozzáfognak a bővebb átalakításokhoz, újabb köszéngázkészülékek és tartályok építéséhez.

Ezen építkezések 320 ezer koronába kerülnek s így az összes átalakítás az ideai építkezésekkel 490 ezer koronát emészt fel. Az igaz, hogy nagy összegbe kerül a kibővítés, de

s az öreg Babet, akit olyan régóta ismertem, mint az édes anyámat, a másik ablakmelyedésben hallgatva ült rokkájá mellett.

— Én az Isten szolgálója vagyok, — mondta az anyám — akit azért küldtek a földre, hogy egy hosszú uton, melyen te járod az életet, én egy kis csöngetyűvel mindig előttem járjak és figyelmeztesselek, ha rosszul találnál lépni, vagy eltévesztenéd az utat.

— Hát én ki vagyok? — kérdeztem azután.

— Hogy te ki vagy? — szól az anyám és magához szorított, de nem felelt. Csak könyveinek melegét éreztem fejemen. Ez volt az anyám, Gitta . . .

S térdre könyökölve nézte az őszi verőfényben ülő nőalakot. S hallgattak. A leány szemének színét nem lehetett látni a könyvtől s egyszer csak így szól:

— Egy nagy víz partján laktak, ugyebár Lajos? Télen, nyáron mindig ott. Futórőzsa borította a házuk falát s hosszú nagy kulcsfal nyílt a tölgyfa kapujok. A szobájuk kárpítja tompaszintű volt, a függönyeik régi selyemből valók s az almáriumok karikái ezüstfényesen csillogtak. Nagy üvegedényekben lila és kék virágok álltak s az üvegbuvarral leborított órának olyan volt a hangja mintha messze, sok, sok fal mögöl csendülne keresztül. És az ablak mellett, ahonnan legmesszebb lehetett ellátni a hegyek felé, ott állt a zongora. Régi ébenfa zongora, megsárgult billentyűkkel és csak naplemente felé nyitotta fel a buzaszöke haju szomorú szemű asszony . . . Naplemente

felé, mikor a nagy távolságban levő emberek lelkei közelebb szállanak egymáshoz, mikor a nyugvó nap minden lelket emlékeztet az élet éjszakájára s mikor az utasok megérkeznek a hosszú, bűnbánattal taposott utról . . . S a buzaszöke haju asszony megütötte a billentyűket. Semmi öröm, semmi vigasz a hangokban, csupa elnyomott panasz, titkos vágyakozás, megadó alázat és a zokogó reménység . . . S azután csönd . . . Aki az előbb még játszott, most a zongorára borulva zokog s maga Lajos, a kis fiu, az öreg Babet öléből be akar menni, hogy megvigasztalja a mamát. De az öreg Babet nem engedi. Azt mondja, nem szabad. Csak hadd sirjon a mama; az kell neki . . . Azután . . . Azt mondja meg nekem Lajos, mire tanította magát az a mindig várakozó szomorú asszony?

A fiatal ember fascinálan reszketve nézett a leányra.

— Honnan tudja maga mindezt? — kérdezte izgatottan s megfogta a leány kezét. — Láttá, álmodta, vagy honnan tudja?

A leány szomorúan mosolygott. — Láttam is, meg álmodtam is. Majd minden történet egyforma szokott lenni. Csak azt mondja még meg, mire tanította magát az a szomorú asszony?

Valamelyik képréma nagyot recscsen ebben a percben, s a fiatal ember összerázkódott. — Hogy ne csaljak, — mondta halkán — hogy soha se csaljak meg senkit.

A leány lehajította fejét és tűnődve nézett maga elé.

— Nézze, Lajos, — mondta gyöngéden s megfogta a fiatal ember kezét — szeretett maga valaha nő?

A fiatal ember megszorította a leány kezét. — Magát is szerettem, Gitta.

— És rajtam kívül is szeretett?

— Szerettem.

— Az nem olyan nő volt, mint én vagyok, Lajos?

— Nem Gitta.

— És megmondta neki, hogy szereti?

— Nem mondtam.

— Miért?

— Nem mertem.

— Mitől félt?

— Attól, hogy megtalálom csálni.

— Es . . . és engem is azért nem mert szeretni, Lajos?

— Azért Gitta.

A leány szeméből két könnycsepp szivárgott végig az arcán s hirtelen lehajolt és megcsókolta a fiatal ember kezét.

Azután mindaddig nem szóltak egymáshoz, míg a teremőr nem figyelmeztette őket a távozásra.

Akkor felálltak, a leány megigazította a kalapját és lenn a műcsarnok előtt elbucsuztak egymástól. A leány arczán látszott, hogy mondani szeretne valamit, de nem mert szólani s kezét szorítottak.

Mikor már jó távol voltak egymástól, a leány visszafordult, ment egy pár lépést előre, de aztán megint csak visszatért és pár perc múlva elnyelte az utca sötétjét.

megkövetelik azt a költséget azon állapotok, melyek a gázgyárnál jelenleg uralkodnak.

Az igazgató terveit úgy a világítási bizottság, mint a Debrecen város részéről felkért felülvizsgáló Bernauer Izidor, a budapesti légszuszgár igazgatója jóváhagyta s így a gázgyár kibővítésének ügye befejezett dolog. Legközelebb kiírják a munkálatokra a pályázatot s a munkálatokat megkezdik a gázfogyasztó közönség nagy öröme.

Oroszország nem támogatja Szerbiát.

Szerbia meghátrál Békés fordulatot jelentenek.

— Távirati tudósítás. —

Pétervár, március 4. Oroszország kijelentette a francia diplomáciának, hogy Szerbiához intézett legutóbbi jegyzéke által kötve érzi magát. Szerbiától, amennyiben a jegyzékhez nem csatlikozik, meg fogja vonni a további támogatást.

Berlin, március 4. A Morniuipost párisi tudósítója az ottani hivatalos körök felfogásáról még a következőket tudta meg: Szerbia valószínűleg le fog mondani területi igényeiről. Szerbia csak egyet akar elkerülni, azt, hogy Ausztria-Magyarországgal közvetlenül tárgyalások alapján legyen kénytelen meg egyezni, mert ezzel a túlhatalmas ellentéttel szemben alárendelt helyzetben van. Szerbia határozott kívánsága ennek folytán az, hogy ügyét egy nemzetközi konferenciára bizza. Ez a felfogása Franciaországnak, Oroszországnak és Angliának is, mely hatalmaknak az a véleménye, hogy Ausztria-Magyarország nem fog a békés rábeszélés elől elzárkózni.

Belgrád, március 4. Milovanovits dr. külügyminiszter ma magához hivatva az összes szerb lapok szerkesztőit és közölte velük, hogy a szerb kormány-nak Oroszország rendkívül barátságos szellemben tartott tanácsaira adott választát a békés előzékenység oly mértékben hatja át, amint azt Szerbia érdekei lehetővé teszik. Ennélfogva nyugtalan-ságra nincs ok.

Zimony, március 4. Belgrádban biztosra veszik, hogy Forgách gróf követ magával hozta a megegyezés feltételeit, de magával hozta, kitöltetlen dátummal, az ultimátumot is. Kormányférfiak állítása szerint Forgách gróf nem sokára elhagyja Belgrádot újra.

Bécs, március 4. A párisi Petit Journal jelenti: Vilmos császár a következő sürgönnyt intézte Ferencz József ő felségéhez:

Emlékezzék felséged arról, hogy tábornagya a német hadseregnek, a mely kész, hogy az első adott jelre engedelmessédjék.

Bécsi illetékes körök erről a táviratról semmit sem tudnak.

Belgrád, március 4. A nemzeti védelem bizottsága 57.054 dollárt kapott az Amerikában lakó szerbektől.

Szerbia egyezkedései.

Bécs, március 4. Szerbia körjegyzékében kész lemondani területi és azon-

kívül Bosznia autonómiájára vonatkozó követeléseiről, sőt kész abbahagyni katonai készülődéseit, ha Ausztria-Magyarország kijelenti, hogy leszerel, vagyis hadikészülődéseivel szintén felhagy és ezt a kijelentést jegyzőkönyvben megküldi. A továbbiakra nézve Szerbia a hatalmak határozatainak aláveti magát.

Pétervár, március 4. A szerb kormány jegyzékében azt mondja, hogy az orosz tanácsdit megsokalta és követeléseiről lemond. Támadó fellépés uincsen szándékában és teljesen megnyugszik a szignatár hatalmak bölcs végzésében.

Munkáskertek Debreczenben.

— Szociális egyesülés. —

Szántó Győző buzgólkodása.

Már csaknem két esztendeje annak, hogy egy debreczeni férfiú csendes, de szorgalmas munkálkodással igyekszik meghonosítani egy hasznos, nyugateurópai országokban elterjedt szokást: a közhasznú munkáskertek megalakítását. Szántó Győző ez, a magyar gyáriparosok országos egyesülete debreczeni fiókjának az elnöke. Tegnap végre kilépett a sikra s egy népes értekezlet keretében, melyen közéletünk számos kitűnősége résztvett, előadta két évi munkálkodásának eredményét s kitézte azt a célt, melyet ezután a társadalomnak követnie kell. Az elmúlt két esztendő alatt elvégezte az előmunkálatokat s most már teljesen készen áll a „közhasznú munkáskertek egyesületének” megalakítására, amelyet a magyar gyáriparosok országos szövetségének debreczeni fiókja segítségével fog véghezvinni.

A szövetség ténykedései a következők lesznek:

Földeket bérel a várostól, melyeket aránytalanul olcsó bérösszegért munkások és gazdaságilag gyenge más igénylőknek is bérbe ad abból a célból, hogy ezek ott kerteket létesítsenek. A művelt nyugat városainak képe lebeg itt a szövetség szeme előtt, mely városok a dolgozó nép által birtokolt virágzó kertekkel vannak körülveve.

Ezen kerttelepek a külföldön is azt a célt szolgálják, melyet itt is elérni akar a szövetség, t. i.:

Elvonják a dolgozó elemet a tivornyák és korcsmázás, káros időtöltés elől és lelkületére nemesítőleg hatnak.

Megélhetőket könnyebbé, olcsóbbá teszik, mert egy és más élelmi szükségletét maga természetű.

Egészségére jótékonyan hat, mert tavasztól őszig kedves tartózkodási helyét képezi a családnak és a városi utcai élés erkölcs- és egészségromtó befolyása alól mentesíti.

Növeli munkásnépünk vonzalmát a hazai rögghöz, mert kielégíti vele született szeretetét a föld műveléséhez.

Ezen célokkal fog megnyitni már ezen év tavaszán 146 kert részint a Mester-utca, részint a Hadházi-ut végében. Ezen kerteket már ki is adták különböző munkáscsaládoknak s azok élvezni fogják annak jótékony hatását.

Az értekezlet felbuzdulva Szántó Győző érvekben gazdag és lendületes beszédén, kimondta, hogy a munkáskertek egyesületét megalakítja s fővédnökökül felkéri Wessprémy Zoltán főispánt és Kovács József polgármestert.

Ezután, hogy a szövetség és Szántó Győző alapvető munkája kárba ne vesszen, megalakult egy szervező-bizottság, mely a társadalom segítségével az eszme kivételét tovább fejleszti. — A szervező-bizottság tagjai lettek: dr. Kenézy Gyula, Szántó Győző, Oláh Károly, Bárdos Géza, Debreceni Jenő, Kozma László, dr. Tüdős János, Szávay Gyula, Than Gyula, Aczél Géza, Domahidy Elemér, Király Gyula, Polgár Zsigmond, dr. Magoss György,

dr. Gáspár Géza, May Andor, Székely Ferenc Szentkirályi Tivadar, Stegmüller Árpád, dr. Szántó Sámuel, Brokes Győző, Jánosi Zoltán, Komlóssy Arthur, Márk Endre, Dózsa György. Ezen bizottság be fogja végezni azt a munkát, mely a munkásnépre oly áldást hozó lesz s amely Debrecen város hirneves fejlődésének hatalmas lendületet ad.

Csodálatos felgyógyulás.

— Fél agyvelővel életben. —

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni köz-kórháznak érdekes szenzációja van. A természet az orvosi tudomány segélyével valóságos csodát művelt és egy olyan embert mentett meg az életnek, aki ugyszólván már a sirban volt.

Pár héttel ezelőtt történt, hogy Kecskés János cipész forgópisztollyal öngyilkossági szándékból föbelötte magát. A lövés nyomán rendkívül súlyos sérülést szenvedett. A golyó fejében maradt és agyvelejének egy része is kifröcscent. A mentők haldokolva szállították be a köz-kórházba, hol az orvosok még remélni sem merték, hogy egy-két napnál tovább is bírja.

Kecskés János azonban három napi csaknem folytonos eszméletlen állapot után magához tért. Ekkor egy igen veszedelmes műtétet végeztek rajta, mely fényesen sikerült, s most tizenöt napi gyógykezelés után teljesen jól érzi magát, ugyannyira, hogy holnap már el is hagyhatja a kórházat.

Legérdekesebb a dologban az, hogy Kecskés János miután agyvelejének egy részét öngyilkossági kísérleténél elvesztette, nem bir teljes agyvelővel s hogy annak dacára is felgyógyult, az még az orvosok körében is meglepetést keltett.

Genfből Debreczenbe.

— Ifjusági egyesületek világszövetségének agitációja. —

Debreczenben is alakítanak egyesületet.

(Saját tudósítónktól.) E hó 7-én vasárnap nevezetes vendége lesz városunknak. A keresztény ifjusági egyesületek világszövetségének agilis és lelkes titkára, Fermaud Károly jön ide Genfből, a világszövetség székhelyéről. Kíséretében lesznek Gergely Antal mezőturi ref. lelkész és Kónya Gábor a ker. ifj. egyesületek magyar nemzeti bizottságának fáradhatatlan titkára. Gergely Antal predikálni is fog a kis templomban.

Fermaud azért látogat el Debreczenbe, hogy itt is megnyerje a szíveket a ker. ifj. egyesületnek. Ki fogja fejteni ez egyesületek célját s rendkívül üdvös voltát a maga nagy és dus tapasztalatai után indulva, melyeket az egész világon való jártában-keltében gyűjtött. Fermaud már nem ifju ember, de ma is fiatalos ruganyossággal és hévvel munkálkodik az ifj. egyesületek érdekében.

Vasárnap délelőtt 9 órakor a kollégium énektermében a főgimnázium ifjusági gyűlékezete tart összejövetelt, melyre a kollégium előjáróságát és tanárkarát is meghívta. Fermaud itt lelkesítő beszédét intéz az ifjusághoz francia nyelven, melyet Kónya Gábor tolmácsol. Délelőtt 11 órakor részt vesz a kis templomi istentiszteleten, mely alkalommal a hirneves szónok, Gergely Antal predikál.

Vasárnap délután 4 órakor a kollégium disztermében nagy értekezlet lesz a kollégium előjáróságának, tanárainak, tanuló ifjuságának,

a lelkési s tanítói karnak, presbytereknek, katechétáknak s általában minden, az úgy iránt érdeklődőnek részvételével. A kollégiumi kántus fog énekelni. Beszél Fermaud Károly, Gergely Antal és a helybeliek közül is többen. Az úgy nem kis fontossága. Ifjaink valláserkölcsei gondozása éppen abban a korban, amikor leginkább ki vannak téve mindenféle meggondolatlanságnak, könnyelműségnek és gonosz csábításnak.

Külföldön ezer számba alakulnak az ifjakat védő szövetségek és egyesületek. Támogatnunk kell nekünk is azokat, akik ilyen egyesületek létrehozásán fáradoznak! Mutassuk meg érdeklődésünket e nagyfontosságú ügy iránt!

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Pénteken: Forradalmi nász, dráma. "A" bérlet.

Szombaton: Forradalmi nász, dráma. "B" bérlet.

Vasárnap délután: Tatárjárás, operette. (Bérletszünet.)

Este: Fuzsitus kisasszony, operette. (Bérletszünet.)

Forradalmi nász.

Bemutató előadás.

Bemutató előadásnak volt szánva a tegnapi színházi est, de voltaképpen egy nagyon jó főpróbára lett belőle.

Sophus Michaellis francia tárgyú darabját mutatta be a társulat drámai személyzete, a *Forradalmi nász* c. drámát, amelynek háttere a francia forradalom rémuralma, mely alatt a royalistákat, emigránsokat kegyetlen üldözöttségben részesítette a vérszomjas köztársaság.

A nyaktól működik mindenfelé, mikor Tresailles márki (Bérczy Ernő) lakodalmát tartja a királypártiságáról híres Trionville urnőjével (Gazdy Aranka). Az esküvőn jelen vannak a királypárti emigránsok s már nászlakomára készül a fiatal pár, mikor megjelennek a köztársaság hadai a vár alatt. Megjelenik a várban Montalup, a convent megbízottja (Győre Alajos), aki előtt Tresaillesnek árulója lesz az emigráns royalisták jelvénye. A vérszomjas rögtönítélő bíróság halálra ítéli Tresailles-t, mint a köztársaság titkos ellenségét, de megengedik neki, hogy a nászéjszakát ifju feleségével töltsse s reggelre halasztják kivégzését. A második felvonás Tresailles lelkivivódásait tárja elénk. A halálfelelem győzedelmeskedik a szerelmen. Ifju neje hivatja Marc-Arron alezredest, az őrség parancsnokát (Ternyei Lajos) s kéri, hogy mentse meg a halálraitelt márkit.

Itt indul meg a voltaképeni s ettől kezdve mindvégig érdekfeszítő cselekmény. Marc-Arron szerelmes lesz az urnőbe, aki kétségbeesésében csakhogy férjét megmentse, felkínálja a deli katonának szerelmét. A márki ruhát cserél az alvezredessel s megszökik, a köztársaság híres hadvezére pedig a kastélyban marad, elszánva magát árulásáért a biztos halálra, de egy pillanatra sem élve vissza az adott helyzettel. Ennek az igazi férfias jellemnek megnyilatkozása varázslatos erővel hat a fiatal asszonyra, aki viszonzszerelme gyulad a bátor katona iránt... A nászéjszaka gyönyörtiségei után, jön a vigasztalan felébredés. Közeledik a kivégzés órája, amikor a megszökött márki helyett, az áruló alvezredes feje kerül nyaktól alá. Itt a szerző, hogy talán a gyávának feltüntetett márki ellenzenvenességét halkítsa is, a bátor katona lelkén is végigpengeti a halálfelelem hurjait. Marc-Arrán szököni akar s meg akarja vesztegetni őrt, aki megvetéssel fordul el tőle. Majd egy

nagyon szép jelenet — a darab legszebb része — következik, ahol szerelmes urnője minden kedvességével feledtetni igyekszik vele életének utolsó óráját... Végül jönnek a halálraitelt s hozzák az éj folyama alatt elfogott szökevény márkit. Montalup szeretné megmenteni a vitéz katonát s meglegedne a royalista márki fejével, de Marc-Arron visszautasítja az erre irányuló ajánlatot s bátran lép a halál elé. Maga vezényli katonáit a szívének irányított sortüzre.

A darab, melynek meséje lassan bontakozik ki, határozott irodalmi értékességével, korhűen jellemzett, bár lélektanilag itt-ott kifogásolható alakjaival, érdekfeszítő szűzséjével méltán szolgál rá az előkelő izlésű közönség érdeklődésére. Sajnos a tegnapi előadást szembeszökő készültség jellemezte. A szereplők közt alig volt valaki, aki a szöveg teljes tudásával dicsekedhetett volna. Elmondták ketten is ugyanazt a szöveget, egyik a másik helyett beszélt, kinos szünetekkel várták a végszavakat, jelenésekről lekéstek, rendező, szereplők hangosan adtak instrukciókat stb.

Pedig kár volt, hogy a szinagazgatóság nem hagyta jól megérni az enseblét. *Gazdy Aranka*, — aki nagyon beteg, makacs rekedtséggel, kinosan küzdve játszotta a fő női szerepet, az egész közönség előtt nagyott nőtt volna művészni értékeiben. Voltaképpen most mutatkozott be új szerepben. És azok előtt, akiket nem tett elfogulttá organumának indispozíciója, igen szép sikert aratott. Pedig nagyon nehéz szerepe volt a lélektanilag szinte erőszakosan gyorsan, villanásszerűleg váltakozó érzések interpretálásában. Bravurososan áthidalta ezeket a nehézségeket s különösen a harmadik felvonás nagy jelenetében, — ahol már az igazi poezis diadalmaskodik a meseszöveg érdekessége, a szinzerűség felett, művészileg nagyon szépet nyújtott.

Ternyei Lajos sem tudott teljesen szabadulni ez alkalommal a bemutatónak előadás őt is zavaró nehézségeinek hatása alól. Egyébként az ő művészi előkelősége, nagy szinpadai készségei kellőképpen érvényesültek. *Marc-Arron*-ja egyike lesz a legjelentősebb alakításainak, ha ahhoz megfelelő kerethez jut.

Bérczy Ernő nem neki való, a szerző részéről mostoha kézzel alkotott szerepében is elfogadhatót nyújtott s a darab sötét tónusát pompásan enyhítette *Hahnel Aranka* a komorna szerepében. Egy darab igazságot, korjellemzést szolgáltatott *Gyöngyi Izsó* altiszte s jók voltak kisebb szerepeikben *Győre Alajos*, *Kemény Lajos* és *Krasznay Ernő*. **Sz. Z.**

* **A színház hírei. Vasárnapi előadások.** Vasárnap, mint rendesen két előadás tartatik. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal Tatárjárás kerül színre. Riza bárónét ez alkalommal a betegségéből felépült Radó Anna adja, Mogyorósi Zsigmond Anna, Wallersteint pedig Nádor Zsiga. Este rendes helyárrakkal Fiétre nagy sikert aratott mulatságos operettje Fuzsitus kisasszony adatik, mely csak Horváth Kálmán betegsége miatt került le a műsorról. — *Mándoki Béla jubileuma.* Március 11-én kerül színre Schakespeare megrázó tragédiája Hamlet, Mándoki 50 éves jubileumára. Ez alkalommal a jubiléum iránt való tiszteletből a legkisebb szerepet is elsőrangú szereplő játsza.

György trónörököszt királlyá proklamálják.

Belgrád, március 4. A nemzeti védelmi bizottság elhatározta, hogy az Ausztria-Magyarországgal való konfliktus elintézése után György trónörököszt királlyá proklamálják. Péter király az esetben lemond György herceg javára, ha nem izgat hábrura és mérsékli magát.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulstót használni, amely a vért gazdagítja és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásnál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és megfognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Megelevenedett rémdráma.

Guzsba kötötte az anyját és öngyilkos lett.

A fiu rémtette.

(Saját tudósítónktól.) Képtelen borzalom, páratlanul megdöbbentő eset játszódott le Nánáson egy özvegy asszony házában. Az asszony egyetlen fia, anyja szemeláttára felakasztotta magát s nehogy szándékának kivitelében megakadályozza, összekötözte. Elképzelhetetlen az anyai szív fájdalma, az ilyen őrítő helyzet a legmerészebb fantáziát is felülhaladja. — A szegény asszony idegeit annyira meg is viselte ez a rémdráma, hogy halálos beteg lett.

A megelevenedett rémdráma szereplőjét Daróczi Jánosnak hívják. Foglalkozására nézve mészáros legény volt. A 24 éves fiatalember az utóbbi hónapok alatt valami boldogtalan szerelem miatt ivásnak adta magát és elzúllott. Tegnapelőtt éjszaka is 12 órakor tért haza. — Teljesen részeg volt. Özvegy édesanyja szeretettel intette, hogy térjen le erről az utról, mert tönkre teszi magát. A fiu meghallgatta, aztán odament hozzá, megölelte:

— Ne busuljon anyám, majd lesz ez másképp is.

Amint ezeket a szavakat kiejtette, a zsebéből egy zsineget rántott elő és hirtelen valósággal guzsba kötötte az anyját. A bal kezét a jobb lábához, a jobb kezét a ballábához kötözte és a száját betömte. A szegény öreg asszony nem birt és nem is tudott ellenkezni fia brutálitásának, csak a szeme tükrözött vissza nagy nehéz lelki kinokat és rémületet.

Mikor a fiu hóhérmunkáját elvégezte, odaszólt neki:

— Nem akarom én bántani anyámat, csak azért kötözöm meg, hogy ne adhasson hirt valakinek, — mert én most megakarok halni.

Akkor kifordult a szobából, de nemsokára visszatért, kezében egy nagy szeggel és baltával. A szegyet beleverte a mestergerendába és anélkül, hogy többet szólott volna anyjához, felakasztotta magát.

A szerencsétlen asszony mindennek szemtanuja volt. Rémtűnten erőlködött, hogy kötelkeiktől szabaduljon, de gyenge volt hozzá. Szemtől-szemben látta fiát, amint nagy nyugodtan előkészített mindent és aztán kivégezte magát. Tétlenül kellett néznie, hogy egyetlen fiából mint száll ki az élet s mint torzítja el a halál az arcát. Így mult el pár óra, mig végre a

kétségbeesés erőt adott a valósággal kinpadra vont anyának és addig rága, feszegette köteleit, míg csak ezek nem engedtek és ki nem szabadulhatott. De már ekkorra négy-öt óra telt el a rettenetes jelenet lejátszódása óta. A fiuban nem volt élet s hiába vágta le az anyja a kötélről, későn volt minden. A szerencsétlen asszony mikor erről meggyőződött, ájultan borult fia holttestére, ott találtak rá később a házbeliek.

Ezzel végződött ez a rémdráma. Azonban alighanem folytatása is lesz, mert a szerencsétlen öreg asszony a kiállott izgalmaktól halálos beteg lett s könnyen lehetséges, hogy a náni temetőben megint majd sirt kell ásni. A döbbenetes tragédia általános részvétet keltett Nánáson.

Elintézett válság.

A kormány szolidáris.

Kossuth Ferenc nyilatkozata.

A bankbizottság legutóbbi ülésén történtek mozgalmassá tették a politikai életet. A 67-es miniszterek a bankbizottságnak az önálló bank érdekében megnyilvánult energikus állásfoglalásától kissé találvá érezték magukat, amit aztán a jelenlegi kormányzattal ellenséges lapok úgy igyekeznek feltüntetni, mint válságot, vagy egyenesen, mint olyan krízist, mely a kormány bukásával járna. Természetes, az ilyen híresztelések tülön-tul tuloztak és az alább következő távirati értesüléseink azt mondják, hogy válságról szó sincs, a bankkérdésben a kormány szolidáris és az önálló kartell-bankot meg is fogja csinálni.

Kossuth nyilatkozata a helyzetről.

A Neue Freie Presse munkatársa megintervjuolta Kossuth Ferencet és azt kérdezte tőle, hogy van-e ellentét közte és a függetlenségi párt tagjai között?

Kossuth Ferenc a következőket válaszolta:

— Tudtommal ellentét nincs. *Én is, a párt is elsősorban a kartellbankot akarjuk megvalósítani és ha ennek létrehozása nem sikerül úgy én mint a párt az országnak az önálló bankra vonatkozó törvényes jogát kívánjuk érvényesíteni.* Vélemény eltérés én és a párt némely tagjai között arra nézve van: időszerű-e a bankbizottság jelentésének a képviselőház elé terjesztése, mielőtt a kormány a kartellbankra vonatkozó tárgyalásokat befejezte. Már ujévi beszédemben figyelmeztettem a pártot, hogy a tárgyalások lefolyását zavarni nem szabad. Ezt akkor a párt helyeselte s hiszem, hogy annak nagy többsége helyesli most is.

Arra a kérdésre, hogy tudott-e előzetesen a bankbizottság azon intenciójáról, hogy a kormánynak a tárgyalások folyamán utasítás adassék, Kossuth Ferenc kijelentette, hogy erről az utolsó percben értesült, amikor nem csak beleegyezését nem adta, de egyenesen hangsúlyozta, hogy azt helyteleníti, sőt ellenkező álláspontját a bizottsági ülés alatt a bizottsági tagok tudomására hozta.

A bankkérdés a minisztertanácson.

Tegnap délután minisztertanács volt, melyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács a bankkérdésben a kormány álláspontját fixirozta és kimondta, hogy míg a banktárgyalások folynak, addig a képviselőház utasításait a bankügyre nézve nem fogadhatja el. A tárgyalásokat a maga részéről sietteti, de állását köti ahhoz, hogy neki utasítást idő előtt a Ház ne adjon és a bankbizottság jelentését a tárgyalások befejezéseig érdemben ne tárgyalja.

Andrássy a bankról.

Tegnap délelőtt a képviselőházban Andrássy egy nagy csapat képviselő előtt a következőket jelentette ki:

A helyzetet tisztázni kell sürgősen. Az önálló külön bank követelése korai, mert a kormány a kartell bank megalkotását egyöntetűen óhajtja és a kérdésben szolidáris. Az osztrák kormánnyal folytatott tárgyalások eredményét pedig okvetlen be kell várni.

A függetlenségi pártkörben.

A függetlenségi pártkörben tegnap este élénk élet uralkodott. Az eszmecserék központjában az önálló bankállott és különösen figyelemmel hallgatták Justh szavait. Este felé nagy izgatottságot keltettek azok a hírek, melyeket a minisztertanács határozatáról terjesztettek, de később megérkezett a hivatalos jelentés és ez már megnyugvást keltett.

A néppárt és a koalíció.

A néppárt hétfőn este értekezletet tart, melyen a koalícióból való kiválás tekintetében fognak határozni.

Katonák a templomban

A tábori püspök pásztorlevele.

*

Tegnap délután kardok csörömpölése, sarkanytyuk pengése verte fel a római katolikus templom csendjét. A padsorokat, a templomnak minden talapatnyi helyét barna arc, kemény tekintetű katonák foglalták el. A helyőrség katolikus vallásu legénysége vonult minden hadnemből a tisztek vezénylete alatt a templomba. Megkezdődött a böjt és katonáknál ezt igen szigorúan betartják. A legénység minden csütörtökön prédikációt hallgat és a legelső csütörtökön, mint tegnap is, gyónást végez.

A legelső csütörtöki prédikációnak pedig az ad különös érdekességet, hogy ekkor olvassák fel a katonák főpapjának a pásztorlevelét. Ájtatos s csaknem mindig egyformán hangzó irás ez, de most háboru előtt állunk, a hadsereg úgy lehet nagy megröbáltatások elé néz, ilyen körülmények között fölötte érdekes, hogy a katonák lelkipásztorának írásos üzenetén előre veti-e árnyékát a közelgő háboru, a vallásos szavak közül nem-e tör előre a csaták zajának sejtetése.

Hát a hadvezetőség úgy látszik gondolt rá, hogy a katonák ne foglalkozzanak már jóelőre a harcászallás gondolatával. Belepótóczy tábori püspök pásztorlevelében csak halvány utalás van a közelgő veszedelemre. Belepótóczy szép szavakban buzdítja ájtatosságra a hadak fiait, figyelmezteti őket, hogy a katonáknak mindig a halál országának határszélén él, de az isteni gondviselés mindenüvé kíséri az embereket, csak legyenek vallásosak s legyenek istenfélők. Az istenfélelem bátorságot ad a katonának pedig vitézséggel, bátorsággal kell

birnia. Készüljete a böjtre fiam — inti a püspök a katonákat, mert ki tudja, nem-e nagy küzdelmek és nagy megröbáltatások ideje fog-e rátok következni.

A pásztorlevelben mindössze ennyi a jövő zenéje. De azért eleget mond. A kemény arcú katonák némán hallgatták a püspök keneteljes szavait és mikor Molnár János beszéde is elhangzott, az istentiszteletnek is vége lett. A templom előtt elhangzott vezényszavakra sorba álltak a katonák s indultak vissza a kaszárnyába, hol estente az öreg csontok bizonyára ilyesmit irsokáltak hazulra annak a jó öreg asszonynak:

— Ides anyám! alighanem háboruba megyünk. Ma ki is prédikáltak, de ne sirjon, ne is filjen, csak imádkozzon irtünk egy-két sort.

HIREK.

Milyen lesz a tavasz?

— Meteor az időjárásról. —

A hosszúra nyult tél és a nehezen kibontakozó tavasz miatt a közönség kétszeres érdeklődéssel várja mostanában Meteor időjós-lásait, melyek rendszerint egész pontosággal teljesülnek. Ma kaptuk meg a március hónapra szóló jóslást, amit sietünk közreadni:

Februárius hava még téli jellegű volt, a mezei munkák megkezdésére alkalom épen nem nyílt, de ez nem lephette meg a közönséget, miután erre már jó előre értesülést nyert jelzésekéből, valamint arról is, hogy az állandóbb tavaszi napok inkább csak a március 6-iki csomópont hatáskörét követőleg következnek be, vagyis, hogy tavaszunk megnyílt a késni fog.

A hosszantartó telet és késői tavaszt a Jupiter és Szaturnusz bolygókhoz való helyzetünk hozta elő. E helyzetünk csak lassan alakul át, úgy, hogy az 1910—1911-iki évi telünk sem lesz rövid tartalmu. Később fog ugyan Szaturnusz előhaladása folytán beállni, de a hidegebb napokat a tavaszi idényre is beviszi Jupiter, vagyis az abnormális éveknek a mostanival még nem szakad végük.

Március első negyede már változóbb időt hoz, ahol az enyhület eleinte tulsulyra kerül ugyan, de a 6-iki csomópont hatásköre, mely Jupiter együttállásának Holdunkkal való kifolyása, még a hidegebb jellegű is érvényre fogja emelni, amit követőleg azonban már az állandóbb, szebb tavaszi napok követnek. Bár ezek sem lesznek veszedelem nélkül a gazdaközönségre nézve, miután a hirtelen beálló olvadás sok helyen áradatot hozhat, elötvte a különben is megviselt vetéseket, amiért a védelemnek ez időre is résen kell lennie.

Változóbb lesz az időjárás a 16-iki csomópont körül. Lehet szél, vagy csapadék, de enyhe idő, míg a 21-iki erősebben csapadékos, majd követőleg Szaturnusznak Holdunkkal való együttállása miatt az enyhe idő visszafejlődik s hűvös, esetleg hidegebb idő áll be, változó jelleggel, mely majd az egész hónap végéig kitölti.

Március havának csomópontjai 6, 7, 15, 16, 20, 21, 22 26 és 28-ra esnek, melyek közül legerősebb hatásuk a 6, 21, 22 és 26-iki csomópontok, amelyek közül a 6 hideg, a 21 enyhe, csapadékos, a 22-iki hideg, a 26 szeles, változó jelleggel. Különösen erős hatásuk a 21 és 22-iki csomópontok, ahol a hirtelen átmenetek várhatók.

— Hegyemi Kiss Pál beteg.

Tegnap délután azon leverő hírrel lep-ték meg szerkesztőségünket, hogy dr. Hegyemi Ktss Pál súlyos betegen szállították Székelyudvarhelyről Debrecenbe. A nagy tudásu, rokonszenves főispáni titkár hastifuszt kapott s édesanyja kívánságára szállították haza. Szerencsére a baj minden komolysága mellett nem aggasztó, mert Kiss Pál szívós szervezete le fogja küzdeni a bajt.

— **Gergely Antal predikál Debrecenben.** A magyar református egyháznak a maiak közt egyik legkiválóbb szónoka Gergely Antal, mezőturi lelkes vasárnap délelőtt 11 órai második istentisztelet alkalmával predikál városunkban. Alkalma lesz tehát őt, akit a hír annyira magasztal, személyesen hallani városunk közönségének. Hisszük is, hogy aki csak teheti, sietni fog az ő meghallgatására. Neve a lezajlott papválasztás alkalmával egyideig felszinen is volt.

— **Elmaradt ülés.** A város jog- és pénzügyi bizottságának ülését szombat délután 3 órára tűzték ki. Közbejött akadályok miatt ez az ülés kedden délután lesz, amikor a tárgyszorozatot is kézbesítik.

— **A sáskapusztítás költségei.** A hortobágyi sáskapusztítás költségei felerészben az államot, felerészben a várost terhelik. A miniszter most felhívta Debreczen város tanácsát, hogy fizesse be a felmerült költségek felét. A tanács tegnapi ülésén úgy határozott, hogy kérni fogja a minisztert arra, hogy csak negyedrészt fizesse meg a reá eső költségeknek, minthogy a sáskajárás a városnak amugy is temérdek kárt okozott.

— **Nagyvárad-i tenyészsertés kiállítás.** A biharmegyei gazdasági egyesület által Nagyváradon rendezendő tenyészsertés kiállításra és vásárra, mely folyó hó 14. és 15-én lesz megtartva, bejelentéseket már csak kivételesen fogad el a bizottság s csak annyit, amennyit a kiállítás területén — a városligetben levő egyleti székház udvarán — még el tud helyezni. Bihar megye elsőrendű sertésenyésztői a kiállításon mindannyian részt vesznek. Az eddigi bejelentések szerint 270 darab tenyészsertés lesz bemutatva a kiállításon, melyek egyuttal eladás tárgyát is képezik, mert a bejelentett árak mellett a sertések a kiállítási iroda által eladatnak.

— **Lestyán Adorján üdvözlése.** Mint értesültünk, Lestyán Adorján kir. tanácsos állapotában oly öröndetes javulás állott be, hogy ma már — névnapja alkalmából — fogadhatta a Debreceni Tornaegylet, Székely Társaság és nagyszámu tisztelőinek gratulációit. A beteg kir. közjegyző annyira jobban érzi magát, hogy rövid időn belül elhagyhatja a szobát.

— **Árviz Hajduböszörményben.** Hajduböszörményből telefonálják: Hajduböszörmény — Külváros nevű városrészt az árviz elöntötte. Az ár az eleméri pusztá felől tódult a városba. — Több ház lakhatatlanná vált. A városi hatóság Veszmrémi Barna főkapitányt és a városi mérnököt küldte a helyszínére, akik a veszélyeztetett házak lakosait kiköltöztették. Az eső folyton esik.

— **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Czech István g. kath. 18 hónapos, Czaki Sára ref. 65 éves, özv. Varga Jánosné ref. 78 éves, Ökrös József ref. 2 éves, Kálmán Anna ref. 11 hónapos.

Az osztálysorsjáték tegnapi huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

100,000	koronát: 69459.
20,000	koronát: 28242.
10,000	koronát: 21518 98704.
3000	koronát: 92760.
2000	koronát nyertek: 3556 105797
119706.	
1000	koronát nyertek: 7771 101634
94564.	
500	koronát nyertek: 3207 5593 12004
14480	14718 16486 19809 22237 22488
23520	25554 26351 27411 29349 30324
30573	34470 42325 43953 44310 45546
30933	51614 65893 69272 69895 81736

81806 82374 87546 87831 89851 96196
102268 107338 115013.
A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **A csütörtöki felolvasó est** tegnap is fényesen nagyközönség előtt zajlott le. A műsoron általános nagy hatást keltve szerepeltek: Alter Lujza zongoraszámmal, Tuschter Ignác felolvasással, Hajnal Arthur zongora számmal, Vidovich Ernő novellával, Balogh Margit hegedűjátékkal, Fényes Jenő versekkel és Kabai Kálmán keringőjének interpretálásával Gyöngyi Jolán és Martonfalvi György.

— **A függetlenségi és 48-as párt bálján** Fekete István és neje Bakó Julianna 5 koronát fizetett felül.

— **A Holdvilág-nóta** legujabb és legkedveltebb kuplé ének és zongorára kapható Antalffy Józsefnél Piacz-u. 44.

— **A dollárkirálynő** legbájosabb részletei és az Ispilanti dal 60 fillérért kapható Antalffy Józsefnél Piacz-u. 44.

— **Fidibus** teljes évfolyamai diszkötésben jutányos árt kapható Antalffy Ferencznél, Piacz-n. 44.

— **Könyves Tóth Ilona** szabászati és varró tanintézete Rákóczy-u. 14.

— **Pörkölt kávé** különlegességek villanyüzemű kávé pörköltje a kirakatba. Félegyházi Jánosnál Piacz és Miklós-utca sarok.

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen, Bádogos-utca 1.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) Korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő. A Nagyvárad—Debreczen közti vasútra vonatkozólag egy riport czikk jelent meg lapunkban, mely foglalkozik egy e tárgyban megjelent röpirattal. A cikk elé a szedő tévedésből felelősszerkesztőnk jegyét odateszte, aki természetesen a cikk szerzőségét, mint más ember munkáját nem vállalhatja. miután hírlapírói munkásságát nem szokta idegen tollakkal ékesíteni.

Regény-csarnok.

51. Regény.

A nagy rejtély.

— A „be nem bizonyítható” oly ítélet, mely csak azt akarja kimutatni, hogy az esküdtszék véleménye szerint valami oly hiány létezik a bizonyítékokban, mely nem engedi hogy vádlottat határozottan elítélje. A „be nem bizonyítható” az esküdtszék azon véleményét is magába zárja, hogy „vádlott ártatlan lehet.” — Eustace! ez lesz a világ általános nézete ügyed fölött és különösen a skót esküdtszéké. Ezen egy czélnak szentelemjövendő életemet, ha Isten megsegít!

„Hogy ki fog segíteni, ha segítségre lesz szükségem, ez több, mint a mennyit most tudok.

Volt egy idő, midőn azt hittem, hogy kéz a kézben fogunk utnak indulni e jó tett bevégzésére. E reményem meghalt. Már nem várom többé, nem is kérlek többé hogy segíts! Oly férfi, ki úgy gondolkozik mint te, senkinek sem nyujthat segédkezet, miután maga is azon nyomorult állapotban van, hogy minden reményről lemondott. Am legyen. En fogok remélni tehát, mindkettőnkért. S fogok találni olyat is, ki segíteni fog, ne félj, ha megérdemlem.

(Folyt. köv.)

Legujabb.

Kristóffy a királynál.

Bécs, március 4. Őfelsége ma délelőtt az általános kihallgatás során Kristóffy József volt belügyminisztert is kihallgatáson fogadta.

Kiadó bolt.

A vármegyeház alatt levő az a bolt helyiség, a melyet most Fényes Mór bérel 1909. évi május hó 1-ső napjától

kiadó.

Érdeklődők felvilágosítást kapnak a vármegye kapusánál.

A közönség figyelmébe!

Aki házat, földet, szőlőt cserélni vagy eladni kíván, aki olcsó pénzkölcsönhöz akar jutni, aki haszonbérletet vagy bérbe adni akar, vagy a ki nőülni vagy férjhez menni óhajt, továbbá állásnélküliek nálam jelentkezhetnek, állás üresedéseket kérem nálam bejelenteni, — ez utóbbit díjtalanul közvetítem, — kérem bizalommal fordulni

TARR MIHÁLY adás-vételt közvetítő,
állászszerző irodájához
Hatvan-utca 5. Telefon 683.

hol ezen ügyletek olcsón lebonyolítatnak. 2596

A Szent-Anna és Battyányi-u.
sarok házban

egy üzlethelyiség

esetleg lakással együtt

még mindég kiadó.

Donogán és Somossy

Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,
vászon, kész fehérnemű.
Női divatárak. Külön szőnyegosztály. 2455

Óriási választék!

ELADÓ!

50 drb 7 méteres
akác haszonfa

Értekezhetni: Piac-utca 44. sz. a.
az ügyvédi irodában. Telefon 151.

Szőlőoltvány.

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban má 1 évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Külföldi első szőlőoltvány telep; tulajdonos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagy kükülő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 2210

A KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Ajánlom Ungvári Andornak a városhoz közel, a nagylétai ut mentén fekvő 16 holdas elparcellázni való kitért homok talaját, melynek négyszögöle az I-ső dűlőben 1 korona, a II-ik dűlőben 90 fillér.

Ugyazint Ungvári Andornak tulajdonát képező, a Kondorosi belső csatorna mellett fekvő 42 holdas homok-talaját 1905-ben szőlőnek szintén én parcelláztam el.

Bővebb felvilágosítással szolgál

TARR MIHÁLY adás-vételi, állást : szerző irodája :
HATVAN-UTCA 5. TELEFON 683.

Mészkereskedők, építészek és építetők figyelmébe !!

Kartellen kívüli

kittünő minőségű biharmegyei, Élesden és vidékén tábori kemencében kizárólag fával égetett, fehér darabos

Mész

wagonszámra, egy és több évi kötésre megrendelhető :

Klár Andor cégénél

bank és áruüzlet

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.

Táviratcim :
Klár Andor
Debreczen.

A termelés megkezdődött, rendelmények azonnal, de legfeljebb 8-10 nap alatt elintéztet nyervek.

Tessék kérni ajánlatot!

Vidéki és megyei telefon 445. sz.

Előzékeny kiszolgálás, s állandó vevőknek nyílt és váltóhittel.

Évi termelés

1000

waggon.

Burgondia-utca 3. sz. ház eladó.

Van rajta 6 szobás földszinti lakás tvegezett folyosóval, 2 szobás emeleti lakás, 2 nagy istálló, minden lakáshoz fűskamara, lakható 2 szobás pince-lakás, borpince, téglával kirakott jégverem.

Óriási nagy udvar. Halálesetből kifolyólag

sürgősen eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott.

Elegáns facon!
Heti gyártás 15,000 pár.

Cipőáruinkat

Honi ipar.

Férfi cugos cipő, erős bőrből	kor. 6.60
Férfi fűzős cipő, kittinő Box-bőrből	9.-
Férfi fűzős cipő, valódi Box-Calf-ból, kedvelt sétánycipő	12.-
Férfi fűzős cipő, legfinomabb Chevræuxból, igen könnyű, Goodyear varrott	12.50
Férfi cugos tisztí cipő, legfinomabb Chevræuxból, sima	13.-
Férfi gombos cipő, I-a Chevræuxból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	14.-
Férfi hegymászó cipő, legjobb Box-Calfból, American Style	16.-

Legnagyobb választék fél-, házi és gyermek-cipőkben. ● Kizárólag magyar gyártmány.

„TURUL” cipőgyár részv.-társ. debreceni főraktára Piac-utca 48.

Kitünő hírnevünket szolid alapelveinknek köszönhetjük.

Kivonat árjegyzékünk egyes cikkeiből.

Különlegesség „Goodyear Welt” árukban. A jelenkor. elismert legjobb minősége.

Legnagyobb választék! 1200 munkás és hivatalnok.

Honi ipar.

Női fűzős cipő, erős bőrből	kor. 6.-
Női gombos cipő, box bőrből	8.50
Női fűzős cipő, fekete Box-bőrből, igen szolid kidolgozású	8.-
Női fűzős cipő, I-a Box-Calf-ból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	11.50
Női gombos cipő, legfin. Chevræuxból, Goodyear varrott, elegáns facon	12.50
Női fűzős cipő Chevræu bőrből igen kidolgozású	8.50
Női cipő fűzős a legfinomabb Chevræu bőrből Goodyear varrott	12.50

Legnagyobb választék fél-, házi és gyermek-cipőkben. ● Kizárólag magyar gyártmány.

1897—1909.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező bolthelyiségek föld, étel és ital árulási jog a f. évi márczius 9-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adni fog.

1. Az ökörtalmas nevű 51 hold 350 négyszögöl és a Fűszfa-csöszház mellett 20 hold 138 négyszögöl összesen tehát 71 hold 488 négyszögöl területű föld a f. évi december 31-től 1915. évi december 31-ig terjedő hat évre, szántás és legeltetésre, kikiáltási ár 4800 korona.

2. A Simonffy-utca 1. sz. bérházban levő 6. sz. bolthelyiség a folyó évi augusztus 1-től 1912. évi május 1-ig terjedő 2 év 9 hónapra. Kikiáltási ár 330 korona.

3. A Simonffy-u. 2. sz. bérházban levő 9. sz. bolthelyiség a f. évi május 1-től 1912. évi május 1-ig terjedő 3 évre. Kikiáltási ár 800 korona.

4. A sertésvásártéren gyakorolható kizárólagos étel és ital árulási jog az 1909. évi december 31-től 1912. évi december hó 31-ig terjedő három évre. Kikiáltási ár 300 korona.

Árverelni szándékozó kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottságnál bánatpénzül készpénzben letenni.

A fent elsoroltakra vonatkozó árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt délelőtt 8—1-ig megtekinthetők.

Debreczen, 1909. márczius 1.

A városi Tanács.

2320

Légszesz és villamos csillárokat,
ámpolnákat, falikarokat, menyezeti, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készit petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakit villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József
bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.
Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.
A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vívmánya a levegő égő légszeszlámpák 50 százalékos légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fényvel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.
Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalékos légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogsztás óránként tehát 2 fillér.
Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.
Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak az

„EGGER”-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár: „N Á D O R” gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17. szám.

Kapható Debreczenben:

Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Kocián Dezső, Mihálovics Jenő, Muraközy László, Radákovics Géza, dr. Rothschnek V. Emil, Mauthner Alfréd és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

2202

Éljen!

EGGER-mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

A „Debreczen”

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és báli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen” kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen” nyomda.